

Design voor de planeet - de nieuwe tentoonstelling van Design Museum Den Bosch

te zien van 14 september 2024 t/m 12 januari 2025

Al eeuwenlang dromen ontwerpers, architecten en ingenieurs ervan om de wereld naar hun hand te zetten. Wat als we hele continenten konden bouwen, orkanen konden temmen of de straling van de zon konden dimmen? Dit soort grote, opzettelijke ingrepen in de natuur wordt ook wel geo-engineering genoemd: het aanpassen, bouwen, vormgeven van de aarde zélf. De tentoonstelling *Design voor de planeet* toont voor het eerst het design en de geschiedenis van het fenomeen geo-engineering.

Salt River Pima-Maricopa Indian Reservation-Scottsdale, Arizona, USA, 2011. Edward Burtynsky, courtesy Flowers Gallery, London / Nicholas Metivier Gallery, Toronto

Een makkelijke oplossing voor een complex probleem?

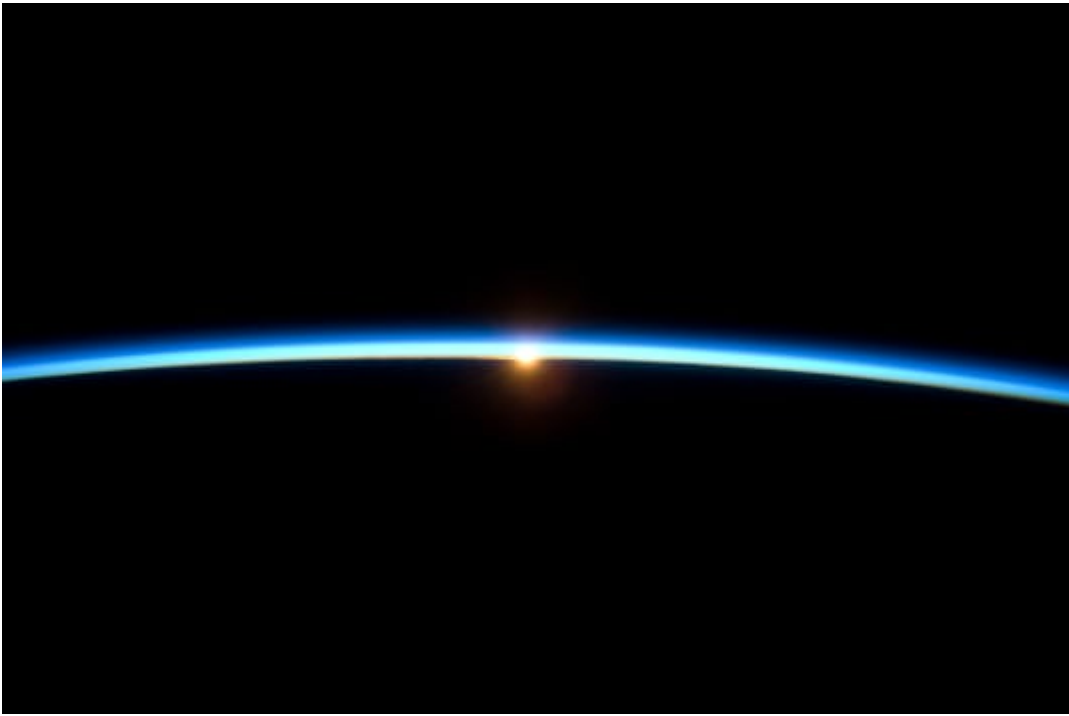
De laatste jaren komt de term geo-engineering steeds vaker voorbij in discussies over het klimaat. Nu de ernstige gevolgen van klimaatverandering steeds duidelijker zichtbaar worden, snakken we naar een pasklare oplossing – een *quick fix*. Is geo-engineering inderdaad “een slecht idee waarvoor het nu de hoogste tijd geworden is”, zoals wetenschapsjournalist Eli Kintisch schreef? En ontslaan deze megalomane plannen ons als individu van de verantwoordelijkheid om beter voor de aarde te zorgen?

Dr. Willis R. Whitney and Dr. Vincent J. Schaefer make an artificial cloud in a plastic box. Courtesy of Schenectady Museum; Hall of Electrical History Foundation.

Onuitvoerbaar, verre van effectief en risicovol

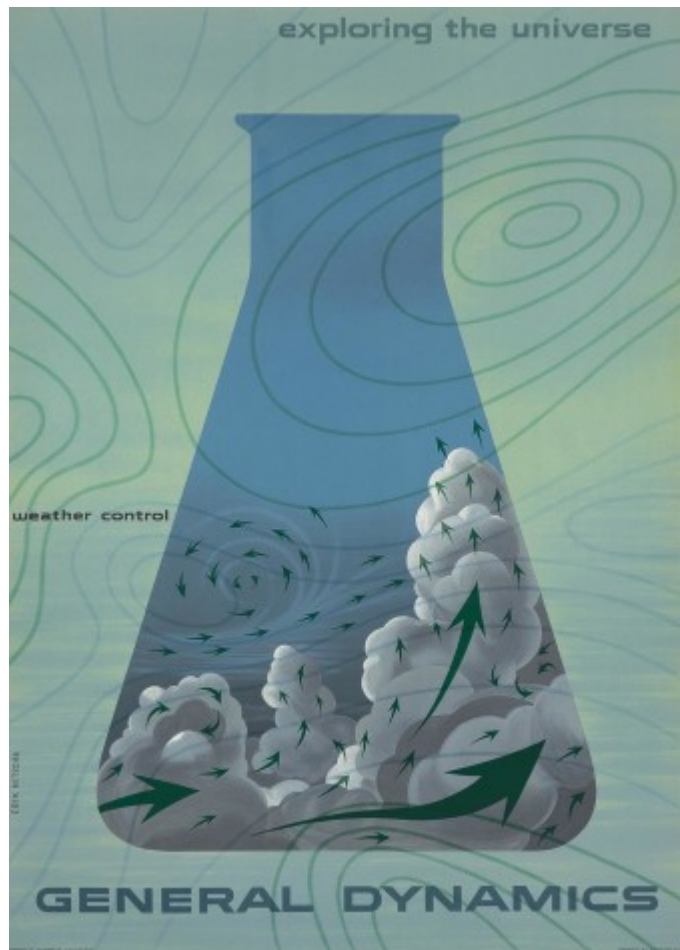
De vormgeving van de aarde kent een lange designgeschiedenis: van koloniale plannen voor het vergroenen van de Sahara, via de angst voor orkanen als oorlogswapen in de Koude Oorlog, tot huidige plannen om CO₂ uit de lucht te onttrekken of de aarde te koelen met enorme zonneschermen in de ruimte. Dergelijke projecten blijken vaak onuitvoerbaar, of brengen enorme risico's met zich mee terwijl hun effectiviteit verre van zeker is. Wie heeft het recht om zulke plannen in de praktijk te brengen? Wie draagt de mogelijke gevolgen? En wat zeggen deze debatten over de verwachtingen die we van ingenieurs, wetenschappers en ontwerpers hebben?

Thin Blue Line, November 25, 2009. NASA.gov

Een mechanische boom, een ingedamde Waddenzee en koloniale kaarten

In de tentoonstelling zie je hoe ontwerpers, ingenieurs en wetenschappers al decennialang de wereld naar hun hand proberen te zetten. En dat die pogingen tot een enorme diversiteit aan ontwerpen hebben geleid. Zo is er bijvoorbeeld de 'mechanische boom' van Klaus Lackner; een gigantische machine die volgens hem 1000 keer meer CO₂ aan de lucht onttrekt dan een normale boom. Lackner voorspelt een futuristische toekomst waarin deze mechanische bomen over de hele wereld CO₂ opnemen. Maar we laten ook zien dat dit soort megalomane toekomstvisies van alle tijden zijn. Wat dacht je bijvoorbeeld van de plannen om de Waddenzee in te dammen? Ook ontdek je propagandaposters uit Maoïstisch China en de Sovjet-Unie onder Stalin die tonen hoe deze regimes zowel het weer als het land zelf naar hun hand wilden zetten. Nog verder terug in de tijd zijn er meteorologische instrumenten uit de 18e en 19e eeuw die laten zien dat het precies meten van het klimaat de eerste stap was in het verlangen om het klimaat te ontwerpen. Ook zie je koloniale kaarten uit de 17e en 18e eeuw die tonen hoe Europese landen al decennialang letterlijk de wereld vorm geven. Ze laten de complexe, en problematische wortels zien van een begrip dat heel modern lijkt.

General Dynamics Weather Control, Eric Nitsche, 1958. Poster collectie Design Museum Den Bosch

Met dank aan

Deze tentoonstelling kwam tot stand met steun van het Mondriaan Fonds, Het Cultuurfonds, Stichting Zabawas en de Provincie Noord-Brabant. De activiteiten van Design Museum Den Bosch worden mede mogelijk gemaakt door de gemeente 's-Hertogenbosch, [de Vrienden](#), [Members en Patrons](#) van het museum, en [Club Design](#).

Sluiking Middelgronden, Johan Hendrik van Mastenbroek, 1931. Collectie Zuiderzeemuseum Enkhuizen

Wil je de tentoonstelling vóór de opening bezoeken? Je bent van harte welkom op vrijdag 13 september. Neem even contact met ons op om dit te regelen. De conservator, Tomas van den Heuvel is beschikbaar voor o.a. interviews. Aanvullend beeldmateriaal is te vinden via www.designmuseum.nl/pers.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met Maan Leo, hoofd marketing, communicatie en contextprogrammering van Design Museum Den Bosch via publiciteit@designmuseum.nl of 073 - 627 3513.

Design Museum Den Bosch kijkt verder, voorbij de ontwerpen. We tonen de invloed van design op ons dagelijks leven en vertellen het verhaal erachter. We belichten de culturele betekenis en de rol van vormgeving in de geschiedenis, nu en in de toekomst.

Marketing & Communicatie
publiciteit@designmuseum.nl
0031 (0) 73 627 35 13

Design Museum Den Bosch
De Mortel 4
5211JD Den Bosch

www.designmuseum.nl
www.designmuseum.nl/pers

Geen berichten meer ontvangen van ons? [Klik hier](#).